

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра Хірургії № 1

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор з науково-педагогічної роботи доц.

Ірина Солонинко

11 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ХІРУРГІЯ” ОК 29.1

Спеціальність 222 “Медицина”

Факультет, курс Медичний № 1, 4 курс

Обговорено і затверджено
на засіданні кафедр
хірургії № 1 та хірургії № 2
Протокол № 15
від “ 12 ” квітня 2023 р.

Завідувач кафедри хірургії № 1
проф. Олексій Лукавецький

Завідувач кафедри хірургії № 2
проф. Ігор Кобза

Затверджено на профільній
методичній комісії
з хірургічних дисциплін
Протокол № 20
від “ 22 ” квітня 2023 р.

Голова профільної методичної
комісії
проф. Віктор Андрющенко

Львів-2023

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.мед.н., доцент Баб'як Тарас Євгенович,
к.мед.н., асистент Маріна Володимир Нуцувич

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Хірургія”

відповідно до Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня* галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 222 «Медицина» освітньої програми *магістра медицини*

Опис навчальної дисципліни

«Хірургія» – галузь науки, яка вивчає етіологію, патогенез хірургічних захворювань, розробляє й удосконалює методи ранньої діагностики, лікування та профілактики захворювань, удосконалює методи корекції хірургічних захворювань; розробляє заходи, спрямовані на скорочення термінів тимчасової непрацездатності та зменшення інвалідизації.

Навчальна дисципліна “Хірургія” надає можливість студентам медичного факультету на 4-му році навчання опанувати знання, вміння та практичні навички, які надають можливість фахівцеві швидко та правильно зорієнтуватися в ситуаціях при наявності у пацієнтів хірургічної патології. Засвоєння дисципліни спирається на знання, здобуті студентами в процесі вивчення інших базових предметів. При опануванні дисципліни “Хірургія” раціональним є впровадження в навчальний процес сучасних світових напрацювань та стандартів з основних питань хірургії з широким використанням засобів комплексного практично-орієнтованого навчання.

Робоча навчальна програма з дисципліни “Хірургія” для студентів 4-ого курсу медичного факультету № 1 за спеціальністю 222 “Медицина” опрацьована на основі типової навчальної програми з дисципліни “Хірургія”, яка складена колективом кафедри хірургії № 4 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. А також враховуючи положення нормативних документів:

- рекомендаціями щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін, затвердженими наказом МОЗ України від 24.03 2004 за № 152 “Про затвердження рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін” зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України від 12.10.2004 за № 492 “Про внесення змін та доповнень до рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін”;

- Наказ Ректора Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького “Про введення в дію навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 Медицина”, № 656-з від 15.02.2023 року.

Програму дисципліни “Хірургія” поділено на розділи, які, в свою чергу, поділяються на підрозділи. На четвертому курсі для студентів медичного факультету передбачається вивчення розділу хірургії – “Абдомінальна хірургія”.

Розділ. Абдомінальна хірургія

Підрозділи:

1. Ургентна абдомінальна хірургія.
2. Хірургічна гастроентерологія, проктологія та трансплантологія.

Опис навчального плану з дисципліни “Хірургія” для студентів 4 курсу медичного факультету № 1 зі спеціальності “медицина”

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання	Вид контролю	
	Всього	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних занять			
Розділ “Абдомінальна хірургія” <i>Підрозділи:</i> 1. Ургентна абдомінальна хірургія 2. Хірургічна гастроентерологія, проктологія та трансплантологія	135 год. 4,5 кредитів	10	58	67	4	Залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні прояви хірургічних захворювань, діагностика, диференційна діагностика та основні принципи лікування пацієнтів з хірургічною патологією.

Міждисциплінарні зв'язки: анатомія людини, топографічна анатомія, оперативна хірургія, загальна хірургія, патологічна анатомія, патологічна фізіологія, біохімія, фармакологія, анестезіологія і реаніматологія.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета вивчення хірургії – засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, типових та атипичних клінічних проявів, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, невідкладної допомоги, реабілітації хірургічної патології в межах, які відповідають підготовці лікаря загального профілю з урахуванням особливості його спеціальності.

Кінцеві цілі дисципліни:

1. Визначати найбільш поширені клінічні симптоми і синдроми в клініці хірургічних хвороб.
2. Визначати основні етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених хірургічних захворювань.
3. Демонструвати вміння виконувати необхідні медичні маніпуляції.
4. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії.
5. Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах у клініці хірургічних хвороб.
6. Здійснювати прогноз життя та працездатності при найбільш поширених хірургічних захворюваннях.
7. Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених хірургічних захворювань.
8. Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених хірургічних захворювань.
9. Трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених хірургічних захворювань.
10. Визначати тактику ведення (принципи оперативних втручань та консервативного лікування, реабілітаційні заходи) при найбільш поширених хірургічних захворюваннях та їх ускладненнях.
11. Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених хірургічних захворювань.
12. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії.
13. Надавати невідкладну медичну допомогу при найбільш поширених хірургічних захворюваннях.
14. Планувати обстеження хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених хірургічних захворюваннях та їх ускладненнях.
15. Проводити диференційну діагностику, обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз при найбільш поширених хірургічних захворюваннях.
16. Проводити первинну і вторинну профілактику найбільш поширених хірургічних захворювань.
17. Визначати план консервативного та оперативного лікування хірургічних захворювань в залежності від патогенетичних факторів та важкості стану хворого.
18. Створювати план фахової реабілітації пацієнтів із поширеними хірургічними захворюваннями.

19. Демонструвати вміння ведення медичної документації в клініці хірургічних хвороб.
20. Діагностувати ускладнені та атипові форми найбільш поширених хірургічних захворювань.
21. Надавати медичну допомогу при невідкладних станах в клініці хірургічних хвороб та виконувати невідкладні хірургічні маніпуляції та операції.
22. Планувати схему обстеження конкретного хворого в залежності від особливостей клінічного перебігу захворювання.
23. Проводити диференційну діагностику найбільш поширених хірургічних захворювань в екстреній та плановій хірургії.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p>

	<p>ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології. ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p>
	<p>ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.</p> <p>ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.</p> <p>ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.</p> <p>ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.</p> <p>ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.</p> <p>ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.</p> <p>ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.</p> <p>ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів.</p>

	<p>ФК 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.</p> <p>ФК 9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.</p> <p>ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.</p> <p>ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.</p> <p>ФК 15. Здатність до проведення експертизи працездатності.</p> <p>ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.</p> <p>ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.</p> <p>ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.</p>
--	---

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання.	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти здобувати сучасні знання.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне здобуття сучасних знань.

2	ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх.	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне здобуття сучасних знань.
3	ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Здобути спеціалізовані концептуальні знання у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі проблеми, виникають професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують до фахівців та нефаківців.	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах.
4	ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.	Мати знання зі структури професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, потребує оновлення інтеграції знань.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію професійної діяльності.	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
5	ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації.	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату.	Нести відповідальність своєчасне використання методів саморегуляції.
6	ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки.	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи.	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії.	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації, що забезпечує прийняття рішення.

7	ЗК 7. Здатність працювати в команді.	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
8	ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.	Знати закони та способи міжособистісної взаємодії	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для міжособистісної взаємодії	Використовувати і навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
9	ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.	Мати знання в галузі інформаційних та комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології в професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати і інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
10	ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Знати місця пошуку, методи опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Вміти визначити пріоритетні напрямки пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Використовувати і міжособистісну взаємодію.	Відповісти за якісно здійснений пошук, опрацювання та аналіз інформації з різних джерел.
11	ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань.	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при виконання своїх обов'язків.	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків.	Відповісти за якісне виконання поставлених завдань.
12	ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.	Знати та усвідомлювати і питання рівних можливостей та гендерних проблем.	Вміти оцінити права та обов'язки, щодо рівних можливостей та гендерних проблем.	Встановлювати міжособистісну взаємодію, що базується на рівних можливостях та виключає гендерні проблеми.	Відповісти за встановлення рівних можливостей та усунення гендерних проблем.

13	ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки, усвідомлювати цінності громадянського суспільства (вільного демократичного) та необхідність його сталого розвитку,	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї. Вміти застосовувати цінності громадянського суспільства (вільного демократичного) для його сталого розвитку,	Здатність донести свою громадянську та соціальну позицію. Дотримуватись цінностей громадянського суспільства (вільного демократичного) та необхідність його сталого розвитку, верховенства	Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність за для сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України
	права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.	верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України	права, прав і свобод людини і громадянина України	
14	ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Знати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, знати про різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Вміти зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та вміти вести здоровий спосіб життя.	Дотримуватись моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, дотримуватись різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та здорового способу життя.	Нести відповідальність за дотримання моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

15	ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Знати можливі скарги і послідовність збору інформації про хворобу у хворого.	Вміти послідовно зібрати всю інформацію щодо хвороби зі слів хворого.	Здатність встановлювати міжособистісні зв'язки.	Нести відповідальність щодо виконання етичних та деонтологічних норм.
16	ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, стандартні методики проведення лабораторних та інструментальних досліджень	Вміти аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень та на їх підставі оцінити інформацію щодо діагнозу хворого (за списком 4).	Формувати та донести до пацієнта та фахівців висновки щодо необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4).	Нести відповідальність за прийняття рішення щодо оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
17	ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; стандартні методи обстеження; алгоритми діагностики захворювань; алгоритми виділення провідних симптомів або синдромів (за списком 1); попередніх та клінічних діагнозів (за списком 2); методи лабораторного та інструментального обстеження (за списком 3); знання щодо оцінки стану людини.	Вміти проводити фізикальне обстеження хворого; вміти приймати обґрунтоване рішення щодо виділення провідного клінічного симптому або синдрому; вміти поставити попередній та клінічний діагноз захворювання (за списком 2); призначити лабораторне та інструментальне обстеження хворого (за списком 3) шляхом застосування стандартних методик.	На підставі нормативних документів вести медичну документацію пацієнта (карту амбулаторного стаціонарного хворого тощо).	Дотримуючись етичних юридичних норм нести відповідальність за прийняття обґрунтованих рішень і дій щодо правильності встановленого попереднього клінічного діагнозу захворювання.

18	ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; етичні та юридичні норми; алгоритми та стандартні схеми визначення режиму праці та відпочинку при лікуванні, на підставі попереднього та клінічного діагнозу захворювання (за списком 2).	Вміти визначати, на підставі попереднього та клінічного діагнозу, шляхом прийняття обґрунтовано го рішення необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за списком 2).	Формувати та донести до пацієнта та фахівців висновки щодо необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за списком 2).	Нести відповідальність за обґрунтованість призначення режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за списком 2).
19	ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; алгоритми та стандартні схеми призначення харчування при лікуванні захворювань (за списком 2).	Вміти визначати, на підставі попереднього та клінічного діагнозу, характер харчування при лікуванні захворювань (за списком 2).	Формувати та донести до пацієнта, фахівців висновки щодо харчування при лікуванні захворювання (за списком 2).	Нести відповідальність за обґрунтованість визначення харчування при лікуванні захворювання (за списком 2).
20	ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.	Мати спеціалізовані знання алгоритмів та стандартних схем лікування захворювань (за списком 2).	Вміти визначати принципи та характер лікування захворювання (за списком 2).	Формувати та донести до пацієнта та фахівців власні висновки щодо принципів та характеру лікування (за списком 2).	Нести відповідальність за прийняття рішення щодо принципів та характеру лікування захворювання (за списком 2).

21	ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів.	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, стандартні методики обстеження людини (вдома, на вулиці, у закладі охорони здоров'я) в умовах нестачі інформації.	Вміти, в умовах нестачі інформації, використовуючи стандартні методики, шляхом прийняття обґрунтованого рішення оцінити стан людини та поставити діагноз (за списком 3).	За будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм прийняти обґрунтоване рішення щодо оцінки стану людини, діагнозу та організації необхідних медичних заходів в залежності від стану людини; заповнити відповідні медичні документи.	Нести відповідальність за своєчасність та ефективність медичних заходів щодо діагностування невідкладних станів.
22	ФК 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.	Знати законодавчу базу щодо надання екстреної медичної допомоги, зокрема закон України «Про екстрену медичну допомогу». Мати спеціалізовані знання про невідкладні стани людини; принципи надання екстреної медичної допомоги.	Вміти визначити невідкладні стани (за списком 3); принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги; провести організаційні та діагностичні заходи спрямовані на рятування та збереження життя людини.	Обґрунтовано формулювати та довести до пацієнта чи його законного представника необхідність надання невідкладної допомоги та отримати згоду на медичне втручання.	Нести відповідальність за правильність визначення невідкладного стану, ступеню його важкості та тактики надання екстреної медичної допомоги.

23	ФК 9. Здатність до проведення лікувальноевакуаційних заходів.	Знати етапи медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах. Знати систему лікувальноевакуаційного забезпечення; знати принципи організації та проведення лікувальноевакуаційних заходів серед населення та військовослужбовців. Знати систему оповіщення населення в умовах надзвичайної ситуації; знати методичні настанови щодо дій лікаря під час розгортання етапів медичної евакуації.	Вміти організувати та виконувати медичні заходи під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах.	Встановлювати зв'язок з відповідними посадовими особами для забезпечення умов щодо виконання етапів медичної евакуації.	Нести відповідальність за якісне виконання медичних обов'язків під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації та військового стану.
24	ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій.	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; знання алгоритмів виконання медичних маніпуляцій (за списком 5).	Вміти виконувати медичні маніпуляції (за списком 5).	Обґрунтовано формувати та довести до пацієнта, фахівців висновки щодо необхідності проведення медичних маніпуляцій (за списком 5).	Нести відповідальність за якість виконання медичних маніпуляцій (за списком 5).
25	ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми нових або незнайомих у	Знати та орієнтуватися у медичних проблемах, що виникають у	Мати навички розв'язання медичних проблем у нових або незнайомих	Комунікувати задля розв'язання медичних проблем у нових або незнайомих	Нести відповідальність за вирішені медичні проблеми у нових

	середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.	середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.	середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.	або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
26	ФК 15. Здатність до проведення експертизи працездатності.	Мати базові знання про медикосоціальну експертизу; про основні нормативні документи, що встановлюють вид, ступінь та тривалість непрацездатності; основні види тимчасової непрацездатності та порядок її експертизи; основні обмеження життєдіяльності та принципи визначення стійкої непрацездатності.	Вміти в змодельованій клінікоорганізаційній ситуації на підставі даних про захворювання, його перебіг та особливості професійної діяльності людини визначити наявність та вираженість обмежень життєдіяльності, вид, ступінь та тривалість непрацездатності. Вміти оформляти відповідні документи, що засвідчують тимчасову непрацездатність.	Організовувати взаємодію з керівником підрозділу, лікувальноконсультативною комісією (ЛКК), медико-соціальною експертною комісією (МСЕК) з питань експертизи непрацездатності.	Нести відповідальність за обґрунтованість рішень щодо медико-соціальної експертизи непрацездатності.
27	ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.	Знати систему офіційного документообігу в професійній роботі медичного персоналу, включаючи сучасні комп'ютерні інформаційні технології.	Вміти визначити джерело та місце знаходження потрібної інформації залежно від її типу; вміти обробляти інформацію та проводити її аналіз.	Отримувати необхідну інформацію з визначеного джерела та на підставі її аналізу формувати відповідні висновки.	Нести відповідальність за повноту та якість аналізу інформації та висновків на підставі її аналізу.
28	ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки	Знати, як зрозуміло і неоднозначно доносити	Володіти способами та навиками для зрозумілого і	Формулювати думку щодо зрозумілого і неоднозначного	Нести відповідальність за обґрунтованість

	та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	неоднозначного донесення власних знань, висновків та аргументації з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	висвітлення власних знань, висновків та аргументації з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	висновків щодо власних знань, висновків та аргументації з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
29	ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.	Знати основи етики та деонтології.	Вміти застосовувати етичні та деонтологічні норми і принципи у професійній діяльності.	Здатність донести до пацієнтів, членів їх родин, колег свою професійну позицію.	Нести відповідальність щодо виконання етичних та деонтологічних норм і принципів у професійній діяльності.
30	ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.	Мати спеціалізовані знання про систему професійної та академічної доброчесності	Вміти організувати власну роботу з дотриманням професійної та академічної доброчесності	Комунікувати задля дотримання професійної та академічної доброчесності	Нести відповідальність за достовірність отриманих результатів

Програмні результати навчання	
1.	Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
2.	Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
3.	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.
4.	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
5.	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.

6.	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря- керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
7.	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
8.	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т. ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
9.	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т. ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
10.	Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування пацієнта на підставі попереднього та/чи заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартами.
14.	Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомоги при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами.
15.	Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т. ч. у польових умовах.
16.	Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.
17.	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
18.	Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

19.	Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.
21.	Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
22.	Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
25.	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.
26.	Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які можуть бути складними, непередбачуваними та потребувати нових стратегічних підходів; організувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді з дотриманням позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.
27.	Вільно спілкуватися державною та англійською мовою як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.
28.	Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки.

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: застосовувати знання у практичних ситуаціях; виконувати експериментальні дослідження та проявляти навички за професійною тематикою, адаптуватися до нових ситуацій, ефективно працювати як автономно, так і у складі команди; відповідально ставитись до виконуваної роботи з досягненням поставленої мети; використовувати інформаційні і комунікаційні технології для вирішення різних дослідницьких і професійних завдань; здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання задач спеціальності, приймати обґрунтовані рішення з оцінюванням їх наслідків, проявляти здатність до публічних, ділових та наукових комунікацій; дотримуватися кодексу професійної етики, моральних норм та цінностей, правил етикету, розуміти основні засади охорони праці та безпеки життєдіяльності в сфері професійної діяльності; володіти прийомами надання медичної допомоги при різних видах хірургічної патології; вміння ставити діагноз, обирати відповідні лікувально-діагностичні маніпуляції, надавати невідкладну допомогу хворим з хірургічною патологією.

Результати навчання для дисципліни: оволодіння основними принципами організації хірургічної допомоги населенню України, клініко-лабораторними та додатковими методами діагностики хірургічної патології організму; етіологія, патогенез, клініка, діагностика та методи лікування хірургічних захворювань (в межах навчальної програми); етіологічні, патогенетичні фактори, клінічні прояви та діагностику невідкладних станів; тактика надання екстреної хірургічної допомоги; організація проведення лікувально-евакуаційних заходів; проведення основних методів загального клінічного обстеження хворого (опитування, огляд,

пальпація, аускультация), визначення обсягу додаткових досліджень і аналіз отриманих даних для встановлення попереднього діагнозу; виконання загальних лікарських маніпуляцій (перев'язки, ін'єкції, промивання шлунку, зупинка кровотечі, місцева анестезія тощо); надання необхідної допомоги при короткочасній втраті свідомості, колапсі, ведення медичної документації.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4,5 кредитів ЄКТС 135 годин.

3. Структура навчальної дисципліни “Хірургія”, розділ “Абдомінальна хірургія”, спеціальність “Медицина”.

Теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самост. робота
Підрозділ “Ургентна абдомінальна хірургія”			
Тема 1 Гострий апендицит.	2	2	4
Тема 2 Атипова клінічна картина гострого апендициту.	-	4	4
Тема 3 Гострий холецистит.	2	4	4
Тема 4 Ускладнення гострого холецистититу.	-	4	6
Тема 5 Етіологія та патогенез, класифікація гострого панкреатиту. Ускладнення гострого панкреатиту.	2	4	4
Тема 6 Хронічний панкреатит.	-	4	4
Підрозділ “Хірургічна гастроентерологія, проктологія та трансплантологія”			
Тема 7 Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки.	-	4	4
Тема 8 Шлунково-кишкові кровотечі.	-	4	4
Тема 9 Гостра кишкова непрохідність.	2	4	4

Тема 10 Етіологія та патогенез, класифікація гострого перитоніту.	-	4	4
Тема 11 Класифікація черевних гриж.	2	4	4
Тема 12 Захворювання печінки.	-	4	6
Тема 13 Вісцеральна ішемія.	-	4	4
Тема 14 Захворювання тонкої та товстої кишки.	-	4	4
Тема 15 Захворювання прямої кишки та промежини Захист історії хвороби.	-	4	7
Всього годин	10	58	67
Підсумковий контроль	Залік		

4. Теми практичних занять з дисципліни “Хірургія” для студентів 4 курсу медичного факультету № 1, розділ “Абдомінальна хірургія”.

№ з.п.	Тема	Кількість годин
1.	Історія клініки. Гострий апендицит. Анатомо-фізіологічні відомості, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, тактика лікування.	2
2.	Атипова клінічна картина гострого апендициту. Ускладнення гострого апендициту та апендектомії, діагностична програма та лікувальна тактика.	4
3.	Гострий холецистит. Анатомо-фізіологічні особливості жовчних шляхів, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікувальна тактика, методи хірургічних втручань.	4
4.	Ускладнення гострого холециститу та холецистектомії. Діагностика та хірургічна тактика, малоінвазійні відеоендоскопічні методи обстеження та лікування ускладнень. Жовтяниця, як хірургічна проблема. Клінічні прояви, методи обстеження, диференційна діагностика, принципи лікування. Постхолецистектомічний синдром.	4
5.	Етіологія та патогенез, класифікація гострого панкреатиту. Клініка легкого та важкого гострого панкреатиту, методи діагностики гострого панкреатиту, диференційна діагностика гострого панкреатиту. Ускладнення гострого панкреатиту. Сучасна лікувальна тактика при гострому панкреатиті, консервативна терапія, показання до хірургічного лікування, способи малоінвазійних та відкритих оперативних втручань.	4

6.	Хронічний панкреатит. Клініка, методи діагностики, ускладнення хронічного панкреатиту, принципи лікування. Кісти та нориці підшлункової залози. Принципи хірургічної тактики. Обмеження функціонування та життєдіяльності пацієнта. Захворювання селезінки. Діагностика і лікування.	4
7.	Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки: перфорація, пілородуоденальний стеноз, пенетрація, малігнізація. Етіологія, патогенез, класифікація, методи діагностики, лікувальна тактика, види операційних втручань. Принципи передопераційного приготування хворих.	4
8.	Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки: кровотеча. Клініка, лабораторні та ендоскопічні методи діагностики, диференційна діагностика. Лікувальна тактика при шлунково-кишкових кровотечах.	4
9.	Гостра кишкова непрохідність. Етіологія та патогенез, класифікація, типова клінічна картина, методи діагностики, диференційна діагностика, особливості клінічного перебігу різних форм гострої кишкової непрохідності, принципи консервативного та хірургічного лікування гострої кишкової непрохідності.	4
10.	Етіологія та патогенез, класифікація гострого перитоніту. Клініка, діагностика та лікувальна тактика при гострому перитоніті.	4
11.	Класифікація черевних гриж. Етіологія, патогенез, клініка захворювання, принципи хірургічного лікування. Ускладнення гриж.	4
12.	Захворювання печінки. Фіброз, цироз печінки. Абсцеси печінки, паразитарні та непаразитарні кісти. Печінкова недостатність. Принципи консервативного та оперативного лікування портальної гіпертензії та її ускладнень. Показання та протипоказання до трансплантації печінки. Методика підбору донора, методи трансплантації печінки, умови зберігання донорської печінки та її транспортування.	4
13.	Гостра і хронічна вісцеральна ішемія. Етіологія, патогенез, класифікація. Клінічні прояви. Діагностична програма, диференціальна діагностика. Методи лікування.	4
14.	Захворювання тонкої і товстої кишки. Класифікація хірургічних захворювань тонкої кишки. Хірургічна тактика при ускладнених формах інфекційних та паразитарних захворювань тонкої кишки. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона. Дивертикулярна хвороба, поліпи та поліпоз товстої кишки. Синдром подразненої товстої кишки. Трансплантація кишок.	4
15.	Захворювання прямої кишки – геморой, парапроктит, анальна тріщина, випадіння прямої кишки. Захворювання м'яких тканин промежини. Епітеліальний куприковий хід. Захист історії хвороби.	4
Всього		58

5. Самостійна робота з дисципліни “Хірургія” для студентів 4 курсу медичного факультету № 1.

№ з.п.	Тема	Кількість годин	Вид контролю
1.	Підготовка до практичних занять. Підготовка та опрацювання практичних навиків.	34	Поточний контроль на практичних заняттях.
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: 1. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я; 2. Відкриті та закриті пошкодження органів живота; 3. Первинно-склерозуючий холангіт; 4. Хвороби оперованого шлунка: після-гастрорезекційні та післяваготомні синдроми; 5. Синдром мальабсорбції та мальдигестії. 6. Абдомінальний компартмент-синдром; 7. Релaparотомія та лапаростомія у лікуванні розповсюдженого перитоніту; 8. Диференційна діагностика синдрому “асцит”; 9. Диференційна діагностика гепато-лієнального синдрому; 10. Диференційна діагностика коліту.	10	Поточний контроль на практичних заняттях.
3.	Індивідуальна самостійна робота студентів: 1. Огляд наукової літератури за вибором; 2. Робота в студентському науковому гуртку; 3. Участь у написанні наукової статті чи доповіді; 4. Курація хворих.	19	Поточний контроль на практичних заняттях.
4.	Особливості ведення пацієнтів в термінальній стадії захворювання, консультування, догляд, методи паліативного лікування.	4	Поточний контроль на практичних заняттях.
Всього		57	

6. Тематичний план лекцій з дисципліни “Хірургія” розділ “Абдомінальна хірургія”

№ з.п.	Тема	Кількість годин
1.	Гострий апендицит та його ускладнення.	2
2.	Гострий холецистит та його ускладнення.	2
3.	Гострий панкреатит та його ускладнення.	2
4.	Зовнішні та внутрішні грижі живота та їх ускладнення.	2
5.	Гостра кишкова непрохідність.	2
Всього		10

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає написання студентами академічної історії хвороби та проведення її захисту на практичному занятті, що визначено навчальним планом. Історія хвороби пишеться як узагальнення курації пацієнтів у базових хірургічних відділеннях кафедри хірургії № 1, які за нозологіями відповідають тематичному плану навчальної дисципліни.

8. Методи навчання.

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота студентів (СРС), в організації якої значну роль мають консультації викладачів. Тематичні плани лекцій, практичних занять, СРС забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, які входять до складу підрозділів.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів дисципліни.

Практичні заняття передбачають:

- курацію хворих;
- обстеження хворих з хірургічною патологією;
- дослідження функціонального стану життєво важливих органів і систем органів пацієнтів;
- практичне застосування хірургічних методів діагностики та лікування;
- вирішення клінічних ситуаційних задач і тестів;
- оволодіння елементами лікарської техніки на хворих, муляжах;
- оволодіння навичками оперативної техніки під час оперативних втручань та роботу в перев'язувальній.

Методика проведення практичного заняття.

Практичне заняття, згідно рекомендацій типової програми, планується проводити у вигляді клінічних розборів хворих безпосередньо “біля ліжка”, у

перев'язувальній, операційній, діагностичних кабінетах малими групами студентів (4-6 осіб). Обговорення результатів обстеження хворого, групою (підгрупою) студентів проводиться під керівництвом викладача щодо правильності встановленого діагнозу, обсягу призначеного обстеження, вибору лікувальної тактики та ін. Обов'язкове ведення студентами щоденника з фіксацією формульованих діагнозів, планів обстеження та лікування хворого, виконаних маніпуляцій.

9. Методи контролю.

Форми контролю і система оцінювання здійснюється відповідно до вимог програми дисципліни та інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів.

Оцінка з дисципліни визначається з урахуванням результатів поточної навчальної діяльності студента та оцінок засвоєння ним окремих розділів відповідно до Положення про рейтингову систему оцінки навчальної діяльності студентів ВМ(Ф)НЗ України. При проведенні усіх видів контролю планується застосовувати об'єктивні методи оцінки рівня володіння практичними навичками та теоретичними знаннями – тестовий контроль теоретичних знань, індивідуальний контроль дій студента і результатів його дій, ускладнені ситуаційні завдання.

10. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів планується застосування стандартизованих методів контролю: тестування, структурованих письмових робіт, структурованого за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Визначення рівня підготовки студентів оцінюється застосуванням наступних методів:

- відповіді на контрольні запитання;
- результати тестового контролю знань;
- розв'язування клінічних ситуаційних задач;
- оцінка та трактування результатів клініко-лабораторних та інструментальних обстежень;
- контроль оволодіння практичними навичками та курація хворого.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

Вага кожної теми в межах одного розділу є однаковою. Система оцінки поточної навчальної діяльності студентів викладена у робочій навчальній програмі з дисципліни. При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну

діяльність студенту виставляються оцінки за чотирибальною традиційною шкалою: “5” (відмінно), “4” (добре), “3” (задовільно), “2” (незадовільно).

Оцінку “5” (відмінно) – виставляють студенту, який глибоко і надійно засвоїв програмний матеріал, вичерпно, послідовно, грамотно та методично його викладає, у відповіді якого тісно пов’язані теорія з практикою. При цьому студент не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє ознайомлення з монографічною літературою, правильно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

Оцінку “4” (добре) – виставляють студенту, який твердо знає програмний матеріал, грамотно та за суттю викладає його, який не допускає істотних похибок у відповідях на запитання та при виконанні необхідних практичних навичок.

Оцінку “3” (задовільно) – виставляють студенту, який має знання лише основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає істотні похибки, недостатньо правильні формулювання, порушення послідовності викладення матеріалу, зазнає труднощів у виконанні практичних робіт або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

Оцінку “2” (незадовільно) – виставляють студенту, який не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, невпевнено виконує практичні роботи, не вирішує завдання II-III рівня контролю знань.

Підсумковий контроль успішності навчання здійснюється у вигляді семестрового заліку на підставі результатів виконання ним роботи на практичних заняттях. Семестровий залік з дисциплін проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

11. Для дисципліни “Хірургія” формою підсумкового контролю є семестровий залік.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

12. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою.

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Таблиця 1 Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4бальна шкала	200бальна шкала	4бальна шкала	200бальна шкала	4бальна шкала	200бальна шкала	4бальна шкала	200бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недо- статньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

Оцінка з дисципліни “Хірургія”, розділ “Абдомінальна хірургія” базується на результатах поточної навчальної діяльності та виражається за двобальною шкалою “зараховано” або “не зараховано”. Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність бал не менше 60% від максимальної суми балів з дисципліни (120 балів).

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Таблиця 2

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Таблиця 3

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

13. Методичне забезпечення. Викладання навчальної дисципліни на практичних заняттях забезпечується методичними розробками, тематикою самостійних і індивідуальних завдань, наочними засобами навчання (презентації, навчальні фільми, манекени та інші засоби для відпрацювання практичних навичок кардіопульмональної реанімації, гемостазу тощо), інформаційним ресурсом кафедр, алгоритмами виконання практичних вмінь і структурованими алгоритмами контролю вмінь. Самостійна і індивідуальна робота при вивченні навчальної дисципліни забезпечується методичними розробками з самостійної роботи студентів.

14. Рекомендована література.

Основна:

1. Захараш М.П., Пойда О.І., Кучер М.Д. Хірургія: підручник. – К.: Медицина, 2006. – 656 с.
2. Хірургія: підручник / В. І. Бондарєв, Р. В. Бондарєв, О. О. Васильєв та ін.; за ред. проф. П. Г. Кондратенка. – К.: Медицина, 2009. – 968 с.
3. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г., Шидловський В.О. Хірургія, Том I. – 2006, Підручник.
4. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г. Хірургія, Том II. – 2007, Підручник.
5. Ковальчук Л.Я., Саєнко В.Ф., Книшов Г.В. Клінічна хірургія. В 2 томах. Тернопіль: Укрмедкнига, 2000.
6. Радзіховський А.П., Бабенко В.І. Невідкладна хірургія органів черевної порожнини. Київ. “Фенікс”, 2002. – 319 с.
7. Симптоми і синдроми у хірургії: навч. посіб. / І. Д. Герич, С. Д. Хіміч, А. С. Барвінська та ін.; за ред. І. Д. Герича, С. Д. Хіміча. – К.: ВСВ “Медицина” 2016. – 304 с.

Допоміжна:

1. Іващенко В.В. Шпитальна хірургія (вибрані лекції) Донецьк, 2001. – 477 с.
2. Невідкладна хірургія за ред. Ковальчука Л.Я. □ Тернопіль: Укрмедкнига. 2000, 286 с.
3. Лекції з госпітальної хірургії в 3-ьох томах. За редакцією професора В.Г. Мішалова. “Наукова думка”, Київ, 2003.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>.
2. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.

3. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
4. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.
5. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.
6. Міністерство охорони здоров'я <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
7. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.
8. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.
9. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». <http://www.nau.ua>
10. American Heart Association <https://www.onlineaha.org/>
11. British Heart Foundation <https://www.bhf.org.uk/>

15. Перелік теоретичних запитань.

1. Анатомо-функціональні відомості про сліпу кишку та апендикулярний відросток.
2. Методи обстеження хворих з гострим апендицитом.
3. Клініка та симптоми гострого апендициту.
4. Етіологія та патогенез гострого апендициту.
5. Диференціальний діагноз гострого апендициту.
6. Особливості клінічного перебігу гострого апендициту у дітей.
7. Особливості клінічного перебігу гострого апендициту у вагітних.
8. Особливості клінічного перебігу гострого апендициту у хворих старечого та похилого віку.
9. Ускладнення гострого апендициту.
10. Апендикулярний інфільтрат (клініка, діагностика, лікувальна тактика).
11. Апендикулярний абсцес правої клубової ділянки (клініка, діагностика, лікувальна тактика).
12. Тазовий абсцес. Клініка, діагностика, лікувальна тактика.
13. Піддіафрагмальний абсцес. Клініка, діагностика, лікувальна тактика.
14. Пілефлебіт. Клініка, діагностика, лікувальна тактика.
15. Розлитий апендикулярний перитоніт. Клініка, діагностика, лікувальна тактика.
16. Техніка типової апендектомії.
17. Лапароскопічна апендектомія.
18. Особливості оперативної техніки в залежності від форми гострого апендициту та розміщення червоподібного відростка.

19. Вид доступу та об'єм оперативного втручання при різних ускладненнях гострого апендициту.
20. Ускладнення при виконанні апендектомії.
21. Ускладнення апендектомії в ранньому та пізньому післяопераційному періоді.
22. Ведення післяопераційного періоду в пацієнтів з апендицитом та його ускладненнями.
23. Анатомо-функціональні відомості про жовчний міхур та позапечінкові жовчні протоки.
24. Етіологія та патогенез гострого холециститу.
25. Класифікація гострого холециститу.
26. Методи обстеження хворих з гострим холециститом.
27. Типова клінічна картина гострого холециститу, її особливості серед осіб юного та старечого віку.
28. Диференційна діагностика гострого холециститу.
29. Діагностична програма при гострому холециститі.
30. Лікувальна програма гострого холециститу.
31. Ускладнення гострого холециститу.
32. Особливості клінічної картини гострого холециститу при наявності супровідної патології.
33. Клінічна картина ускладнень гострого холециститу та їх диференційна діагностика.
34. Показання до екстрених операцій при гострому холециститі.
35. Показання до термінових операцій (24-48 годин) при гострому холециститі.
36. Характер оперативних втручань при гострому холециститі.
37. Характер оперативних втручань при ускладненнях гострого холециститу.
38. Показання до мініінвазивних оперативних втручань (ендоскопічних, лапароскопічних, під контролем КТ та ультразвуку).
39. Інтраопераційні ускладнення холецистектомії та їх лікування.
40. Післяопераційні ускладнення та їх профілактика та лікування.
41. Передопераційна підготовка хворих з гострим холециститом.
42. Післяопераційне ведення пацієнтів з гострим холециститом.
43. Анатомо-функціональні відомості про підшлункову залозу.
44. Етіологія та патогенез гострого панкреатиту.
45. Класифікація гострого панкреатиту.
46. Методи обстеження хворих на гострий панкреатит.
47. Типова клінічна картина гострого панкреатиту.
48. Диференційна діагностика гострого панкреатиту.
49. Діагностична програма при гострому панкреатиті.

50. Лікувальна тактика при гострому панкреатиті.
51. Ускладнення гострого панкреатиту.
52. Особливості клінічної картини гострого панкреатиту при наявній супровідній патології.
53. Клінічна картина ускладнень гострого панкреатиту та їх диференційна діагностика.
54. Показання до оперативних втручань при гострому панкреатиті.
55. Характер оперативних втручань при гострому панкреатиті.
56. Характер оперативних втручань при ускладненнях гострого панкреатиту.
57. Показання до мініінвазивних оперативних втручань (ендоскопічних, лапароскопічних, під контролем УЗД) при гострому панкреатиті.
58. Лікування пацієнтів з гострим панкреатитом у післяопераційному періоді.
59. Анатомо-функціональні відомості про шлунок та дванадцятипалу кишку.
60. Методи обстеження хворих з перфоративною виразкою.
61. Класифікація перфоративної виразки.
62. Етіологія та патогенез перфоративної виразки.
63. Клініка типової перфоративної виразки.
64. Диференціальна діагностика перфоративної виразки.
65. Особливості клінічного перебігу атипової перфоративної виразки.
66. Особливості клінічного перебігу прикритої перфоративної виразки.
67. Особливості клінічного перебігу перфоративної виразки при перфорації в сальникову сумку.
68. Особливості перебігу перфоративної виразки при прориві її в заочеревний простір.
69. Вибір обсягу оперативного втручання при перфоративній виразці.
70. Техніка зашивання перфоративної виразки.
71. Техніка виконання пілородуоденопластики.
72. Вибір способу виконання ваготомії та пілородуоденопластики.
73. Показання до проведення та техніка виконання селективної ваготомії та антрумектомії.
74. Показання до проведення та техніка виконання селективної проксимальної ваготомії та пілородуоденопластики.
75. Показання до проведення та техніка виконання резекції шлунка при перфоративній виразці.
76. Лапароскопічні технології в хірургічному лікуванні перфоративної виразки.
77. Ускладнення у ранньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу перфоративної виразки.
78. Особливості ведення хворих з перфоративною виразкою у ранньому та пізньому післяопераційному періоді.

79. Ускладнення у пізньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу перфоративної виразки.
80. Етіологія та патогенез виразкової гастродуоденальної кровотечі.
81. Методи обстеження хворих з виразковою кровотечею.
82. Класифікація виразкових кровотеч.
83. Клініка виразкової гастродуоденальної кровотечі.
84. Диференціальна діагностика виразкової кровотечі.
85. Особливості перебігу виразкової гастродуоденальної кровотечі в залежності від ступеня її активності.
86. Особливості клінічного перебігу активної кровотечі .
87. Особливості клінічного перебігу виразкової кровотечі, що припинилася.
88. Техніка зашивання виразки, яка кривавить.
89. Вибір способу зупинки кровотечі в залежності від ступеня її активності.
90. Показання до консервативного лікування виразкової кровотечі.
91. Терапія виразкової гастродуоденальної кровотечі.
92. Методи ендоскопічного гемостазу та показання до їх застосування.
93. Методи оперативних втручань при виразковій кровотечі.
94. Вибір методу оперативного втручання в залежності від стану хворого, інтенсивності кровотечі, ступеня крововтрати, локалізації виразки.
95. Особливості техніки оперативних втручань при виразковій кровотечі.
96. Ускладнення у ранньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу виразкової кровотечі.
97. Лікування ускладнень у ранньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу виразкової кровотечі.
98. Особливості ведення хворих з виразковою кровотечею у ранньому та пізньому післяопераційному періоді.
99. Ускладнення у пізньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу перфоративної виразки.
100. Лікування ускладнень у пізньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу перфоративної виразки.
101. Анатомо-фізіологічні відомості про тонку і товсту кишку.
102. Визначення поняття непрохідності кишок.
103. Етіологія непрохідності кишок.
104. Сучасні питання патогенезу непрохідності кишок.
105. Класифікація непрохідності кишок.
106. Причини динамічної непрохідності кишок.
107. Клініка динамічної непрохідності кишок.
108. Лікування динамічної (функціональної) непрохідності кишок.
109. Види механічної непрохідності кишок.

110. Клініка obturaційної непрохідності кишок.
111. Особливості клініки странгуляційної непрохідності кишок.
112. Особливості клініки завороту окремих органів травного тракту.
113. Особливості клініки інвагінації.
114. Види інвагінацій. Особливості лікувальної тактики в залежності від часу початку захворювання.
115. Злукова хвороба. Етіологія злукової хвороби.
116. Сучасні аспекти патогенезу злукової хвороби.
117. Типова клінічна картина злукової хвороби.
118. Диференційна діагностика непрохідності кишок.
119. Диференційна діагностика окремих видів непрохідності кишок.
120. Сучасні методи діагностики гострої непрохідності кишок.
121. Рентгенологічні ознаки гострої непрохідності кишок.
122. УЗ-ознаки гострої непрохідності кишок.
123. Сучасна лікувальна програма непрохідності кишок.
124. Передопераційна підготовка пацієнтів з гострою кишковою непрохідністю.
125. Вибір характеру оперативного втручання при різних видах та рівнях непрохідності кишок.
126. Післяопераційна лікувальна програма при непрохідності кишок..
127. Профілактика та прогноз у хворих з гострою непрохідністю кишок.
128. Анатомо-функціональні відомості про очеревину.
129. Етіологія та патогенез гострого перитоніту.
130. Класифікація гострого перитоніту.
131. Методи обстеження хворих на гострий перитоніт.
132. Клінічна картина місцевого гострого перитоніту.
133. Клінічна картина поширеного перитоніту.
134. Диференційна діагностика гострого перитоніту.
135. Діагностична програма у хворого на гострий перитоніт.
136. Лікувальна тактика у хворого на гострий місцевий перитоніт.
137. Лікувальна тактика у хворого на гострий поширений перитоніт.
138. Ускладнення гострого перитоніту.
139. Особливості клінічної картини гострого перитоніту при наявній супутній патології.
140. Лікувальна тактика при гострому перитоніті.
141. Особливості передопераційної підготовки при гострому перитоніті.
142. Методи оперативних втручань при перитоніті в залежності від поширення запального процесу у черевній порожнині.
143. Показання до мініінвазивних методів лікування хворих на гострий перитоніт.

144. Етапи оперативного втручання при гострому поширеному перитоніті.
145. Післяопераційні ускладнення при гострому перитоніті їх діагностика профілактика та лікування.
146. Ведення пацієнтів з перитонітом у післяопераційному періоді.
147. Абдомінальний компартмент-синдром. Визначення, причини виникнення. Діагностика та лікувальна тактика.
148. Релапаротомія та лапаростомія в лікуванні поширеного перитоніту.
149. Визначення поняття грижі. Причини виникнення грижі.
150. Загальна симптоматика гриж.
151. Класифікація зовнішніх гриж черевної стінки.
152. Ускладнення гриж. Визначення, діагностика і лікування.
153. Грижі білої лінії живота. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
154. Пупкові грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
155. Косі пахові грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
156. Прямі пахові грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
157. Післяопераційні грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
158. Стегнові грижі. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
159. Защемлені грижі. Типова клініка. Клінічні види защемлених гриж. Діагностика, диференційна діагностика.
160. Хірургічна тактика при защемленій грижі.
161. Особливості оперативного втручання при защемленій грижі.
162. Ознаки життєздатності та нежиттєздатності защемленої кишки.
163. Запалення грижі. Клініка. Диференційна діагностика. Хірургічна тактика.
164. Пошкодження (травма) грижі. Клініка. Хірургічна тактика.
165. Кишкова непрохідність в грижі. Хірургічна тактика.
166. Невправима грижа. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікування.
167. Сучасні принципи і методи оперативного лікування гриж.
168. Внутрішні грижі. Клініка. Класифікація. Діагностика.
169. Диференційна діагностика грижі стравохідного отвору діафрагми.
170. Які причини розвитку грижі стравохідного отвору діафрагми ?
171. Який механізм розвитку грижі стравохідного отвору діафрагми ?
172. Які існують види гриж стравохідного отвору діафрагми ?

173. Які скарги хворих спостерігаються при грижі стравохідного отвору діафрагми ?
174. Які об'єктивні прояви грижі стравохідного отвору діафрагми ?
175. Які ускладнення можуть виникати при грижі стравохідного отвору діафрагми ?
176. Діагностична програма при грижі стравохідного отвору діафрагми.
177. Визначення та методи діагностики виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки.
178. Які існують фактори агресії у розвитку виразкової хвороби ?
179. Що відноситься до факторів захисту слизової оболонки шлунка ?
180. Які анатомічні зони має шлунок ?
181. За рахунок яких артерій кровопостачається шлунок ?
182. Який вплив на шлунок має блукаючий нерв ?
183. Який вплив на шлунок має симпатична інервація ?
184. Які ускладнення виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки ?
185. Які особливості больового синдрому при шлунковій локалізації виразки ?
186. Які особливості больового синдрому при дуоденальній локалізації виразки ?
187. Фізикальні клінічні ознаки при виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки.
188. Діагностичної програма при виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки.
189. З якими захворюваннями слід проводити диференційну діагностику виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки ?
190. Які скарги спостерігаються у хворих при наявності перешкоди на рівні вихідного відділу шлунку ?
191. Які скарги спостерігаються у хворих при наявності перешкоди на рівні дистального відділу дванадцятипалої кишки ?
192. Дайте визначення пілородуоденального стенозу.
193. Причини розвитку і класифікація пілородуоденального стенозу.
194. Які скарги спостерігаються при субкомпенсованому стенозі ?
195. Які скарги спостерігаються при компенсованому стенозі ?
196. Які скарги спостерігаються при декомпенсованому стенозі ?
197. Об'єктивні клінічні ознаки компенсованого, субкомпенсованого і декомпенсованого пілородуоденального стенозу.
198. Рентгенологічні ознаки ступенів пілородуоденального стенозу.
199. Які принципи лікування пілородуоденального стенозу ?

200. Показання до хірургічного лікування виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки.
201. Яким методам операцій слід надавати увагу при локалізації виразки у дванадцятипалій кишці ?
202. Яким методам операцій слід надавати увагу при локалізації виразки у шлунку ?
203. Визначення пептичної виразки анастомозу.
204. Які причини виникнення пептичної виразки анастомозу ?
205. Які скарги хворих при пептичній виразці анастомозу ?
206. Які об'єктивні клінічні ознаки можна виявити при пептичній виразці анастомозу ?
207. Яка суть діагностичної програми при пептичній виразці анастомозу ?
208. З якими захворюваннями слід діагностувати пептичну виразку анастомозу?
209. Яке медикаментозне лікування застосовується при пептичній виразці анастомозу ?
210. Який обсяг хірургічного втручання при пептичній виразці анастомозу ?
211. Дайте визначення синдрому Маллорі-Вейса.
212. Які скарги у хворих із синдромом Маллорі-Вейса ?
213. Які об'єктивні прояви синдрому Маллорі-Вейса ?
214. Які методи дослідження використовуються для уточнення діагнозу синдрому Маллорі-Вейса?
215. 215. З якими захворюваннями слід проводити диференційну діагностику синдрому Маллорі-Вейса?
216. Лікувальна тактика при синдромі Маллорі-Вейса.
217. Які показання до хірургічного лікування синдрому Маллорі-Вейса ?
218. З якими захворюваннями слід проводити диференційну діагностику при грижі стравохідного отвору діафрагми ?
219. У чому полягає консервативне лікування грижі стравохідного отвору діафрагми ?
220. Які показання до хірургічного лікування грижі стравохідного отвору діафрагми ?
221. Суть оперативних втручань при грижі стравохідного отвору діафрагми.
222. Тимчасова непрацездатність і реабілітація хворих при грижі стравохідного отвору діафрагми.
223. Профілактика та прогноз у хворих з грижами стравохідного отвору діафрагми.
224. Неспецифічний виразковий коліт. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
225. Хвороба Крона. Клініка, класифікація, діагностика, диференційна діагностика, лікування.

226. Етіологія, патогенез, клініка мезентеріального венозного тромбозу.
227. Лікувальна тактика при венозному мезентеріальному тромбозі.
228. Класифікація гострої вісцеральної ішемії.
229. Клінічна характеристика стадій перебігу мезентеріальної ішемії.
230. Хірургічна тактика при гострому артеріальному мезентеріальному тромбозі.
231. Методи діагностики вісцеральної ішемії.
232. Етіологія, патогенез, класифікація хронічної вісцеральної ішемії.
233. Синдром „черевної жаби”. Клініка, диференціальна діагностика.
234. Особливості клінічного перебігу різних форм хронічної вісцеральної ішемії.
235. Лікувальна тактика і методи хірургічного лікування при хронічній вісцеральній ішемії.
236. Етіологія, патогенез, класифікація дивертикулярної хвороби товстої кишки.
237. Клініка, методи дослідження, диференційний діагноз дивертикулярної хвороби товстої кишки.
238. Ускладнення дивертикулярної хвороби товстої кишки. Консервативне та оперативне лікування.
239. Класифікація, діагностика і лікування поліпів та поліпозу товстої кишки.
240. Трансплантація кишок. Класифікація хвороб, що потребують пересадки кишок. Методика трансплантації кишок.
241. Механічна жовтяниця. Причини виникнення. Диференціальна діагностика. Лікувальна тактика.
242. Кісти печінки. Класифікація. Діагностика, лікування.
243. Цироз і фіброз печінки. Синдром портальної гіпертензії. Класифікація. Ускладнення. Діагностика і лікування.
244. Пересадка печінки. Показання та протипоказання до трансплантації печінки. Методика вибору донора. Методи трансплантації печінки. Умови зберігання донорської печінки та її транспортування.
245. Етіологія, патогенез і класифікація хронічного панкреатиту.
246. Клінічний перебіг і методи діагностики хронічного панкреатиту.
247. Диференційна діагностика хронічного панкреатиту.
248. Консервативне і хірургічне лікування хронічного панкреатиту.
249. Ускладнення хронічного панкреатиту. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування.
250. Кісти та нориці підшлункової залози. Класифікація. Клініка. Діагностика.
251. Ускладнення кіст підшлункової залози (нагноєння, перфорація, кровотечі, малігнізація). Принципи хірургічної тактики.
252. Показання до трансплантації підшлункової залози та їх обґрунтування. Методика трансплантації підшлункової залози.

253. Захворювання селезінки. Діагностика і лікувальна тактика.
254. Хірургічна тактика при ускладнених формах інфекційних та паразитарних захворювань тонкої кишки.
255. Гострий і хронічний геморой (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування консервативне та оперативне, види операцій).
256. Гострий і хронічний парапроктит (етіологія, патогенез, класифікація, клініка, методи дослідження, диференційний діагноз, лікування).
257. Анальна тріщина. Етіологія, патогенез, класифікація. Діагностика і лікування.
258. Епітеліальний куприковий хід. Діагностика і лікування.
259. Захворювання м'яких тканин промежини (синдром опущення, піодермія, перианальний дерматит, конділоматоз). Діагностика і лікування.
- Тератоми параректальної локалізації. Класифікація. Діагностика і лікування.